

Posek v slovenskih gozdovih v letu 2024

Žiga Lukančič, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 11.11.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0050>)

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) vodi in vzdržuje podatkovne zbirke o gozdovih in upravljanju z njimi. Med temi podatki so tudi podatki o posekanih drevesih po izdanih in prevzetih odločbah o poseku, ki jih predvsem v okviru nalog Javne gozdarske službe spremlja in analizira tudi Gozdarski inštitut Slovenije. V prispevku so obravnavane značilnosti o poseku v slovenskih gozdovih v letu 2024 in narejene primerjave s preteklimi leti.

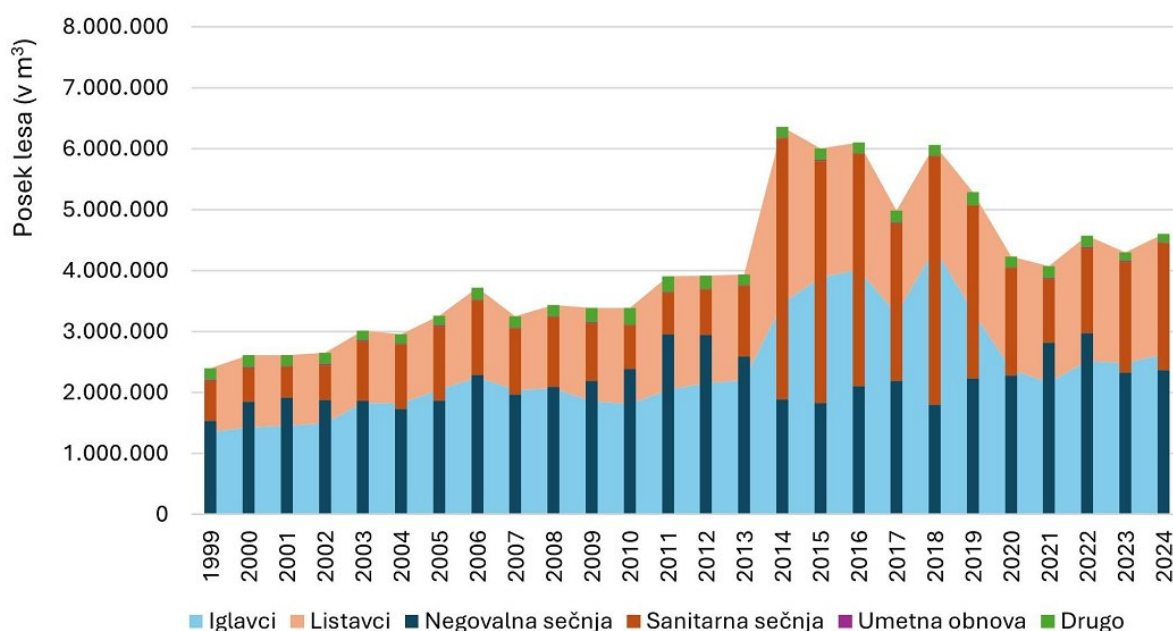
Metodologija spremljanja značilnosti poseka v slovenskih gozdovih je bila opisana v publikaciji *Kazalniki gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji* (ur. Triplat, 2022), zato v prispevku predstavljamo le rezultate analiz.

Glavne značilnosti poseka lesa v letu 2024

ZGS je od začetka svojega delovanja (1994) povečal z gozdnogospodarskimi načrti (GGN) načrtovani možni posek, ki je za leto 1994 znašal 3.147.771 m³, za leto 2024 pa 7.153.881 m³ in sicer za 127 %. V letu 1994 je načrtovani možni posek na ravni Slovenije znašal 2,88 m³/ha, v letu 2024 pa izrazito več, 6,08 m³/ha.

Po podatkih ZGS je evidentiran posek v letu 2024 znašal 4.604.886 m³, kar je 7 % več v primerjavi z letom 2023 in prav tako 7 % več kot v povprečju obdobja 2020–2023. Posek je v letu 2024 dosegel 64 % načrtovanega možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih; delež pri listavcih je znašal 50 %, pri iglavcih pa 83 %. V strukturi poseka v letu 2024 so z 2.622.873 m³ prevladovali iglavci, katerih posek se je v primerjavi z letom 2023 povečal za 5 %. Posek listavcev je v letu 2024 znašal 1.982.013 m³ in se je v primerjavi z letom 2023 povečal za 9 %. V državnih gozdovih je bilo v letu 2024 posekanih 1.417.965 m³ lesne mase, kar je predstavljalo 31 % skupnega evidentiranega poseka. Od leta 2023 naprej ZGS skupni posek v slovenskih gozdovih ocenjuje in sicer v skladu s 3. odstavkom 55. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, kjer upošteva poleg evidentiranega poseka tudi meritve na stalnih vzorčnih ploskvah. Tako je ocenjen posek v letu 2024 znašal okvirno 5,7 milijona m³ lesne mase.

ZGS nima na voljo neoporečnih primerjav o doseganju možnega poseka po posameznih oblikah lastništva na ravni Slovenije, saj se podatki o poseku nanašajo na trenutno lastništvo gozda, medtem ko se podatki o načrtovanem možnem poseku nanašajo na lastništvo, kot je bilo v času izdelave posameznih gozdnogospodarskih načrtov. Ocenjeni izračuni zadnjih let kažejo, da je posek v državnih gozdovih blizu načrtovanega možnega poseka, posek v zasebnih gozdovih pa je znatno manjši. V letu 2024 je bilo v državnih gozdovih realiziranega 98 % v zasebnih pa 57 % načrtovanega možnega poseka.

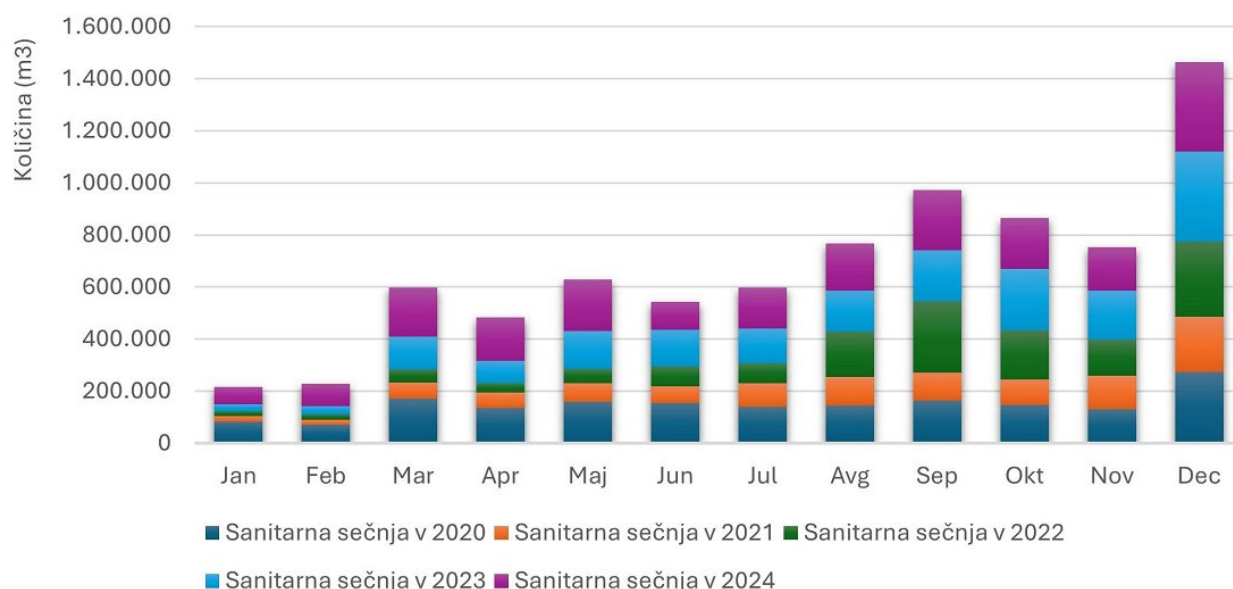

Slika 1: Količina evidentirane sečnje po vrstah in glede na iglavce ter listavce v obdobju 1999-2024.
(vir: Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), preračuni Gozdarski inštitut Slovenije (GIS))

Struktura in mesečna dinamika poseka v letu 2024

Delež evidentiranega sanitarnega poseka je v letu 2024 znašal 45 % od skupnega poseka in je bil največji po letu 2019. Glavna vzroka za sanitarni posek v letu 2024 sta bila veter (42 %) in podlubniki (35 %). Negovalni posek je v letu 2024 znašal 2.370.170 m³ in je predstavljal 51-odstotni delež v skupnem poseku. Za primerjavo, ta delež je najmanjši v obdobju 2020–2024 (obdobje zadnjih 5-ih let). Nasprotno je s sanitarno sečnjo, katere delež v skupnem poseku se od leta 2021 naprej povečuje in je v letu 2024 s 45 % evidentiranega poseka (2.091.126 m³) predstavljal največji delež v obdobju med leti 2020 in 2024.

Mesečna dinamika sanitarne sečnje kaže, da je bilo v obdobju 2020–2024 največ te vrste sečnje opravljene v mesecu decembru – glavni razlog povišanja količin v tem mesecu je zaključevanje in urejanje evidenc ob koncu leta – najmanj pa v januarju in februarju. V obravnavanem obdobju je bilo sicer (brez upoštevanja decembra) največ sanitarne sečnje opravljene v septembru in oktobru, najmanj pa v januarju in februarju.

*Slika 2: Mesečna dinamika sanitarne sečnje v slovenskih gozdovih prikazana v kubičnih metrih (m³).
(vir: Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), preračuni Gozdarski inštitut Slovenije (GIS))*

Ocena stanja kazalnika Posek v slovenskih gozdovih v letu 2024

V letu 2024 je evidentiran posek znašal 4,605 milijona m³, ocenjen posek – na podlagi meritev iz stalnih vzorčnih ploskev – pa dobrih milijon m³ več (okvirno 5,7 milijona m³). Posek izdanih in prevzetih odločb v letu 2024 je dosegel 64 % možnega poseka po GGN, delež pri iglavcih je znašal 83 %, pri listavcih pa 50 %. Delež negovalnega poseka je bil v letu 2024 najmanjši (52 %) v obdobju 2020–2024, medtem ko je bil v enakem obdobju delež sanitarnega poseka v 2024 (45 %) največji. Tudi v letu 2024 je bila intenziteta sečnje večja v državnih gozdovih in je znašala 5,9 m³/ha (+17 % v primerjavi z letom 2023), v zasebnih gozdovih pa je bila intenziteta sečnje izrazito manjša in je znašala 3,5 m³/ha (+3 % v primerjavi z letom 2023).

Več informacij o poseku v slovenskih gozdovih je prosto dostopnih v širši obliki <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/kazalniki/podatki/2022042012111173/posek-v-slovenskih-gozdovih/>.

Viri

Ščap Š. 2022. Posek v slovenskih gozdovih. V: TRIPLAT, Matevž (ur.). Kazalniki gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica: 60–65. DOI: 10.20315/SFS.183.

Zavod za gozdove Slovenije. Letna poročila o gozdovih za obdobje 2004–2024.

Zavod za gozdove Slovenije. Podatkovna baza o evidentiranem poseku, Timber, 1994–2024.